

Všetkým tým čo „Život“ hlása
k srdciom mladých pripravá sa.

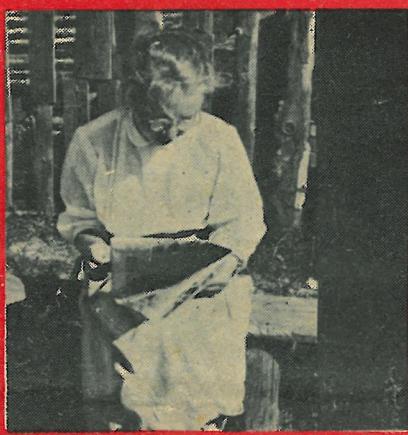
ŽIVOT

Kulturně sociální měsíčník

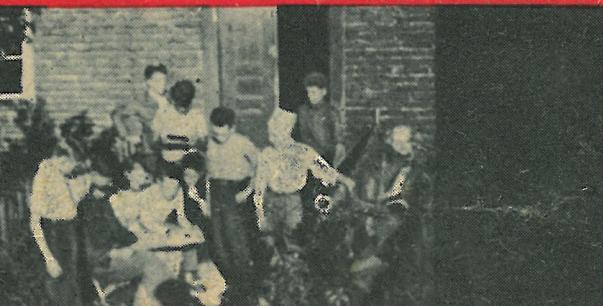

medzi
dvoma
cigaretami

vydumal
redaktor
Hl'bavý

A ĽOTO NÁS LERÁR
NIK INU RADÍ
NEŇAHRADÍ

Teta Anna nemá dutí,
ale je vamí moldeleti.

Často počut, že ten či
onen sa z lásky zastrelil,
čo je však bohupustá lož—
také čosi možno urobit je-
dine — z hľúposti.

OCTOBER - NOVEMBER
1958.

CENA 1 ZL

41 ROCZNICA WIELKIEJ SOCJALISTYCZNEJ REWOLUCJI PAŹDZIERNIKOWEJ

Święcimy ten pamiętny dzień 25 października już tylekroć, a zawsze wspomnienia i uczucia są żywe i głębokie a myśli biegą ku tym, którzy poświęcili wszystko dla wyzwolenia ludzkości z jarzma kapitału. Tegoż pamiętnego dnia proletariat i chłopstwo Rosji utworzyło Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich. Powstało więc pierwsze w świecie państwo w którym władza należała do ludu i przez lud była sprawowana. Ten fakt bezsporny, namacalny obrócił koło historii. Nadejście na wyzwolenie proletariatu w całym świecie stały się rzeczywistością otwierającą przed nim nieograniczone wprost możliwości rozwoju.

Przewodniczący Rady Komisarzy Ludowych W. Uljanow (Lenin) pisał wówczas w odeswie do ludności: „Towarzysze robotnicy, żołnierze, chłopi i wszyscy ludzie pracy! Bierzcie całą władzę w ręce swoich rad. Jak żrenicy oka strzeźcie, pilnujcie

ziemi, zboża, fabryk, narzędzi, produktów, transportu — wszystko to odtąd będzie całkowicie waszym ogólnonarodowym dobrem. Stopniowo za zgodą i aprobatą większości chłopów, w oparciu o ich praktyczne doświadczenie oraz doświadczenie robotników pojedziemy pewnie i niezachwianie do zwycięstwa socjalizmu, które umocnią przodujący robotnicy najbardziej cywilizowanych krajów, a które przyniesie narodom trwały pokój i wybawienie od wszelkiego ucisku i wszelkiego wyzysku”.

Przewidywanie Lenina spełnia się... Socjalizm zwycięża! Pragnienie pokoju jest powszechnie! Ziarnko prawdy rzucone ręką rewolucjonistów-komunistów w dni października kiełkuje, wyrasta i kwitnie i coraz więcej ludzi korzysta z Jego owołów.

ozveny

DRAHÁ REDAKCIA!

Tažko mi opísať prekvapenie, keď istého septembrového dňa zavítal ku mne pracovník redakcie — s bicyklom a oznamil mi, že som získal prvú cenu v konkurencii Života „Kto získa viacej predplatiteľov Života“. Chcel by som napísať do „nášho“ Života, lebo Život je písaný pre nás a o nás, hovorí o našom živote. Na stránkach „Života“ dostáva sa i k nám, na Spiš, slovenské slovo. Či to nie je veľká výmoženosť od ľudovej vlády Poľska? Či nemáme byť za to povdáční? Áno.

Snažil som sa teda získať čo najviac predplatiteľov, ale nepredstavoval som si, že to budem ja, ktorý ich získa najviac. Mám z toho úprimnú radosť.

Drahá redakcia! Čo najsredečnejšie dajujem za milé prekvapenie a želám Ti veľa úspechov v ďalšej práci. Nech je „Život“ dobrým priateľom všetkých Slovákov a Čechov v Poľsku, nech sa jemu i celej Spoločnosti práca darí v prospech nás všetkých.

A ja sľubujem, že budem ešte horlivejšie pracovať v Tvoj prospech a plniť heslo: „V každej krajanskej rodine — časopis Život“.

MICHAL PETRÁŠEK
Kremnica

***

PRIPOMINAME NASIM CITATELOM, ŽE KONKURZ „KTO ZÍSKA VIACEJ PREDPLATITEĽOV „ŽIVOTA“ TRVÁ ĎALEJ. PREDPLATNE NA BUDÚCI ROK TREBA SI ZAISTIŤ DO 15 DECEMBRA. V JANUARI BUDUCHEHO ROKU BUDÉ SA KONAŤ LOSOVANIE ODMIEN II. ETAPY. PRVÁ CENA: BICYKEL!

REDAKCIA „ŽIVOTU“

Decembrové číslo „Života“ vyjde vo zväčšenom rozsahu, v pestrej vianočnej úprave s rozprávkami pre deti a kalendárom pre dospelých.

Preto nezabudnite si už teraz zaistiť DECEMBEROVÉ ČÍSLO „ŽIVOTA“ a do 15 decembra objednať na budúci rok.

OSUD ŽENY

Nedaleko cesty vedúcej do lotyšského kolchozu Marupe, stojí šedivý jednoposchodový domček. Stojí uprostred zeleného stromoradia a má veľmi malebný výzor. Kedysi tento dom patril lotyšskému kulkovi a teraz žije v ňom družstevná rodina dojarky hrdinky socialistickej práce Astry Ezeryň.

— Mamička, môžeš mi blahoželať — volalo dievča držiac v rukách maturitné vysvedčenie.

Matka si ju s láskou privinula k srdeci.

— No a čo ďalej?

— Mamička, predsa ty vieš.

— To znamená, že si sa už celkom rozhodla? Do akadémie?

— Áno. Budem agronóm.

Astra pozrela do očí svojej dcérky a potom proti svojej vôle premiesla zrak smerom k zrkadlu. Videla svoju tvár rozbrázenú hlbockými vráskami. A zrovnaná svoju predčasne zostárlu tvár s tvárou dcérky spomenula si na svoju mladosť, na svoj fažký život... Rodina Ezeryň žila v biednej chalúpke. Zavčas ráno, keď sen je najsladší budilo ju volanie:

— Dcéruška, vstávali...

Astra bosá v ledajako zaplatanej šatôčke ponáhla sa do poľa. A tak každý deň. Uzučký fliačok zeme nastačil na výživu rodiny Ezeryňovcov.

Rodina si musela požičiavať u bohatého gazdu, ktorému potom dlhy musela splácať prácou. Astra spomína si na otca. Sedával pri prostom drevenom stole. Vždy bol unavený. Sedával tak so sklonenou hlavou podpierajúc si ju mozočnatou rukou.. Potom sa vidí v sobášných šatoch — je nevestou...

Spomína na radostné dni s mužom. Lenže mladé šťastie manželov netrvalo dlho. Muža odviedli do žalára, lebo sa zúčastnil v ilegálnom komunistickom hnutí. Odsúdili ho na 5 rokov žaláru.

Rok 1940. Do Lotyšska prišli sovietski Rudia, ale Astra nemohla ešte plne pochopiť čo to znamená.

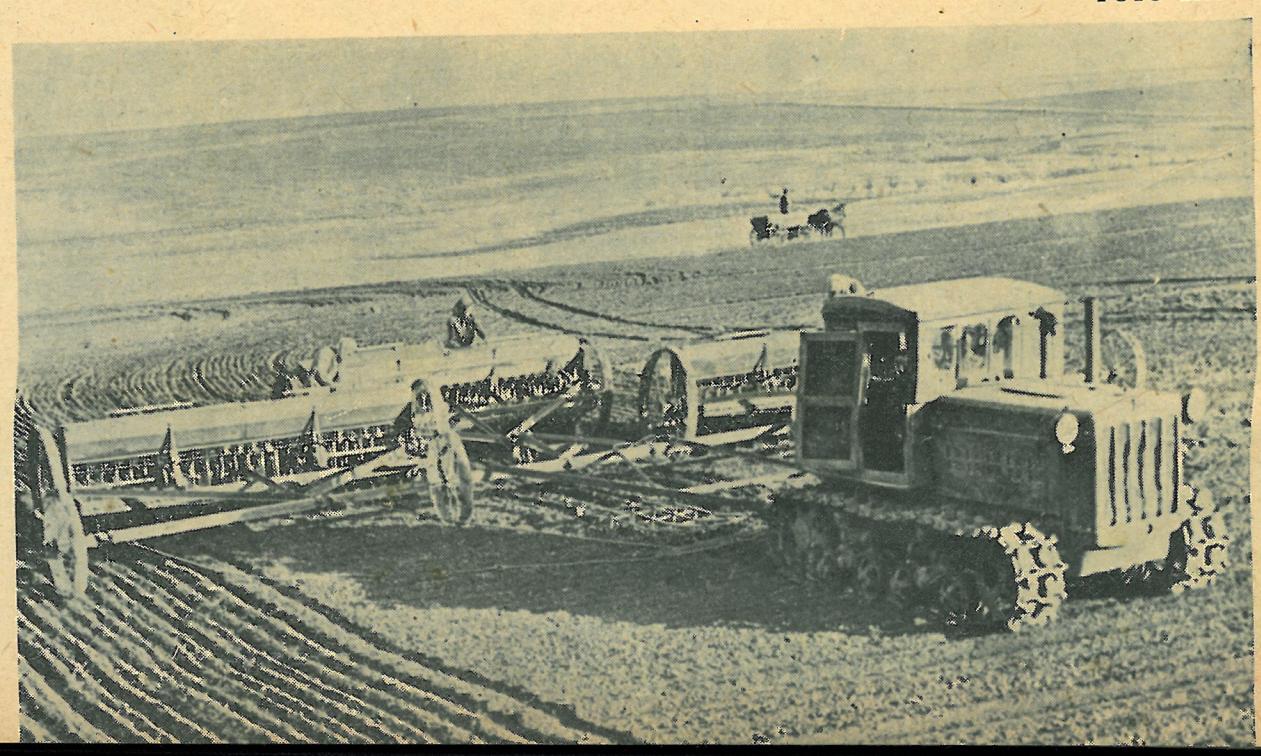
V jej živote bol len zriedkakedy sviatok a tak si už zvykla znášať fažké bremeno neradostného života chudobného človeka. Boli to najstrašnejšie roky jej života. Muž zahynul pri Moskve. Dozvedela sa o tom, až po niekoľkých rokoch. Hitlerovci ju mučili v koncentračnom tábore a potom ju vyvezli do Nemecka. Čo dobre, že smrtonosné ovzdušie vojny nedotklo sa dcérušky. Vzia všetky tie roky prežila u babky.

Ked Austra v roku 1945 vrátila sa do vlasti nevedela čo sa chytiť. Pomohol jej starý priateľ jej muža z časov revolučného hnutia v podzemí — Rutinsk.

Pôjdeš k nám do kolchozu — povedal jej rozhodným hlasom. Nebudeš ľutovať. Astra Ezeryň vstúpila do kolchozu „Marupe“ kde sa pre ňu začal nový život. V kolchoze si rýchlo získala lásku a úctu. Bola šikovná a rúbila pracovať. Zanedlho sa stala jednou z najlepších dojčiek. Za niekoľko rokov jej meno stalo sa slávne v celej republike. A vlane, keď od 16. kráv vydohli od každej za rok priemerne 4680 l mlieka, vyznamenali ju titulom hrdinka socialistickej práce.

Dobre sa má Ezera. Nerátajúc plat za prekročenie plánu vydogeného mlieka a mzdú, ktorú dostáva naturálach, jej ročný dôchodok dosiahol vyše dvadsaťrubľov. A teraz, keď boli zrušené povinné dodávky a boli zavedené nové jednotné štátne ceny, kolchoz dostane za dodávky mäsa a mlieka dodatočných niekoľko desať tisíc rubľov. Zároveň vzrástú aj dôchodky členov kolchozu. Astra Ezeryň je zabezpečená. V jej duši je pokoj ako u človeka, ktorý našiel svoje miesto v živote a stal sa hospodárom uvedomlého a pracovitého života. A teší sa teraz, že osud jej dcérky nebude taký ako bol jej — Vzia nebude musieť prežiť to, čo prežívala jej matka.

FOTO TASS

Mnichovská zrada bola počiatkom tragédie celej Európy. Keď pred dvadsiatimi rokmi fašistické hordy rúcali pohraničné stĺpy Československa, aby sa zmocnili mnichovskou dohodou určeného územia, mnohí už tušili, že fašisti sa nezastavia pred Československom. Ale pôjdu ďalej, ničiac a páliac, rozpútajú jednu z najkrvavejších drám človečenstva. Boli to dni zradby a potupy — čierne dátum, keď vládnuce kruhy Veľkej Británie, Francúzska a Talianska hodili Československo do pažeráka Hitlerovi.

TAKÝ BOL ZAČIATOK..

1. Fašisti odstraňujú pohraničné stĺpy, aby sa zmocnili Československa.
2. Hitler podpisuje hanebnú mnichovskú dohodu. Cesta k ďalším výbojom je otvorená.
3. Rozhorčený ľud protestuje proti Mnichovskej dohode a zrade vlády. Dožaduje sa obrany republiky, je pripravený povstať proti fašistickým vatrecom.
4. Sovietsky svaz stojí po boku Československa do poslednej chvíli. Ponúka Československu pomoc, ktorú však vláda neprijíma.
5. Dielo skazy je dovršené. Ľud hľadne uteká pred smečkami fašistických hord, rútiacich sa do vnútrozemia.

2

3

5

...A TAKÝ
KONIEC!

Po piatich rokoch zbytky rozdrvenej hitlerovskej mašinérie s hanebne zdvihnutými rukami vracači sa cez miesta svojich mnichovských začiatkov.

Foto ČTK

V ZÁŘÍ MINULO 15 LET OD SMRTI VELKÉHO BOJOVNÍKA, NÁRODNÍHO HRDINY J. FUČÍKA, PŘI TETO PRÍLEŽITOSTI OTISKUJEME JEHO VZPOMÍNKY Z ČASU MNICHOVÁ.

Praha 21. září, streda

Ráno jsem přebíral redakci Poledních haló. Vstávalo se mi dobře, vesele. Půl páté ráno. Hustá mlha leží v ulicích. Zase bude krásný den.

Pět hodin. V redakci. Rozvrhuji s Brunclíkem práci. Hlavní titul: Budeme se bránit! To je teď potřebí stále zdůrazňovat.

A pět minut nato přichází Četka. Jediný lístek a na něm jediná zpráva: Ve 2 hodiny ráno navštívili prezidenta republiky vyslanec britský a francouzský a oznámili mu, že odmitavé stanovisko k londýnskému plánu nemůže být „základnou k novému jednání“. — To znamená: přímý tlak Anglie a Francie na naši kapitulaci. Doslova ho přepadli, probudili ho, jako na policii probouzejí kasaře z nejhļubšího spánku, aby „se přiznal“.

Kustod slovy doprovází zprávu, kterou přinesl: V Četce je zděšení. Všichni prý chodí se svěšenými hlavami. To nám ovšem pranic nesmůže.

Informujeme se na všech stranách. Zasedá výbor politických ministrů, který byl svolán hned v noci po anglické a francouzské demonstraci. Zárok je prý ještě ostřejší: Anglie prý odmítá „odpovědnost“ a Francie odmítá pomoc, jestliže Československo ihned nekapituluje.

Budím telefonicky Klemu a posílám pro Honzu Švermu.

V půl šesté telefonuje Ivan Sekanina: „Z ústředny mi bylo právě hlášeno, že před minutou telefonoval kdosi z výboru politických ministrů předsedovi agrárni strany Beřanovi: Už je všecko v pořádku! Beran se prý spokojeně zasmál a řekl: Klaplo to!“

Včerejší informace byla tedy správná. Jde tu o komplot, ačkoliv není ještě všechno srozumitelné.

Čtvrt na sedm. Přijíždí Klema. Podávám mu v rychlosti zprávu. Mám ještě jednu zajímavost: Agrární „Venkov“ má úvodník R. Halíka: „Zrazeni“. Říká v něm, že nás všichni naši spojenci kategoricky nutí, abychom kapitulovali. Úvodník je již v prvním vydání „Venkova“, které vyšlo včera večer. Musil být psán včera mezi 19. a 20. hodinou, tedy v době, kdy bylo právě vyhlášeno usnesení vlády nekapitulovat a kdy se ministři rozešli. Byl psán nejméně 6 hodin před demarší anglického a francouzského vyslance u Beneše. Ale jeho obsah i styl prozrazuje, že Halík již o demarší věděl. Čili že byl o ni předem informován.

Okolo sedmé telefonu z ústředny — přijímám telefon — že vzhledem ke změněné situaci pokládají za důležité upozornit nás, že včera v 6 hodin odpoledne volal poslanec Beran nikoliv ze svého bytu Berchtesgaden. Obsah bohužel neznají.

„Polední haló“ musejí mít již stanovisko, ačkoliv nemohou napsat, co všecko se děje. Myslím, že mají být zavolány závody. Klema: To je předčasné. Ještě by to nebylo zcela jednotné. Změnu hranic musil by schválit parlament. Co pro tuto chvíli: Pozor! Na stráž! Ať se ihned sejde parlament!

9 hodin 10 minut. Ještě jsem nedolomil poslední stránku. Volají mě nahoru z tiskárny do redakce. Telefonuje Milena: „Před pěti minutami přijala vláda kapitulaci.“ — „Není možné. Před pěti minutami jsem mluvil se Švermou. Je v parlamentě. Jsou tam všichni naši poslanci. Zakročovali a Bechyně je ujistil, že na včerejším odmítavém stanovisku se nic nezmění. Jen prý poněkud manévrovat je třeba.“ — Milena: „Říkám ti to skoro oficiálně.“ — „Odkud?“ — Z okolí presidentova.“ — „Konkretně?“ — „Paní Hana.“

Sděluji to do parlamentu. Honza u telefonu: „Zase už blázňáš? To je naprostě vyloučeno. Jaký máš pramen?“ — „Paní Hana.“ — „To je blázinec.“

Tři čtvrtě na deset: Honza telefonuje: „Je to pravda. Kapitulovali.“

První pocit: strašná hořkost. Člověku by se chtělo do něčeho trásknout, není do čeho, a ruce má jako ochromené. Snad to byl jen zlomek vteřiny, ale nechťel bych už prožít takový zlomek. Je to jako umírání. Viděl jsem v tom zlomku demoralisaci celé Evropy, viděl jsem, jak je zaplavena barbarstvím a Amerika prohlubuje Atlantik, aby byla od ní oddělena propastí co nejhļubší. Úzkost, která může zabít.

Pak to zmizí a zmocní se tě touha jednat co nejrychleji. Přitom se potáčí únavou. Od minulého pondělka nespím více než 2 hodiny denně. Posláme se navzájem spát. A nemůžeme.

Voláme závody. Závody posílají deputace vládě, presidentovi, generálnímu štabu. Říká se jim, že ještě „nic není rozhodnuto“...

Politbyro zasedá bez přestání. Vláda zatím formuluje prohlášení, jímž má být lidu oznámeno kapitulace. Dostáváme první zprávy o tom, jak bude znít. Je to hnus. Ubohá pohřební řeč. Funus páté třídy...

Amplióny zvoucí po ulicích. Lidé se zastavili. Většinou jsou to lidé z kanceláří a jsou zoufalí. Mnozí pláčou. Tramvaje stojí. Před Stavovským divadlem padla žena na kolena a celý zástup najednou kleká.

Zoufalství. A do toho najednou znějí výkřiky: „Zradili! Zradili nás! Tak se tedy budeme bránit sami!“

Výkřiky se přelévají do všech ulic. Statisice lidí jsou na ulicích. Nahoře na Václavském náměstí se tvoří první demonstrace: „Na Hrad! Na vládu!“ Je asi půl páté. Konec demonstrace zmizel v ulici 28. října — na Příkopy se nemůže, jsou zataraseny silným policejním kordonem — a před pomníkem sv. Václava se tvoří nový průvod.

Jsou to všecko ještě většinou úředníci a obchodníci. Dělníci přijdu až k šesté hodině. Táhne se po Národní k parlamentu a přes Mánesův most k Hradu. Tradiční zastávky jako na křížové cestě: u Národního divadla, před parlamentem. Zpívají se hymny. Ruce vztyčeny. Polovina pěsti zatažena, polovina vztyčena k přísaze.

Chvíle v mŕtvom dome

Smutno je barokovému domu bez ulice. Málokto poláska fasádu slovami obdivu. Clivo je domovu minulosti slepými obloktami hl'adieť do sivého dvora. Smutno je domu, bez ulice!

Zriedkavý návštevník najprv zastane pred štvorposchodovým nevkusom z minulého storočia. Rozpačito vkročí do brány, prejde tmavou chodbou a na dvore zaklopne na prvé dvere, čo vidí. Šuchot za nimi sa vzápäť zmení na schúleného starca. V ruke klúč, skloní sa pri úklone ešte viac k zemi. Vyzve hosta, aby ho nasledoval. Zídu po jedných a vyjdú po druhých schodoch. Masívny tepaný zámok sa dvakrát vzoprie. Potom vójdu dverami, cez ktoré vyšiel do sveta oblúbenec Múz: Ján Nepomuk Hummel.

Slávne koncertné krídlo od londýnskeho výrobcu klavírov Pierre Erarda. Frantz List oňom kedysi povedal, že nehrá, ale spieva.
Busta v predsiene múzea.

Pěvecké sdružení pražských učitelek na turné v Polsku

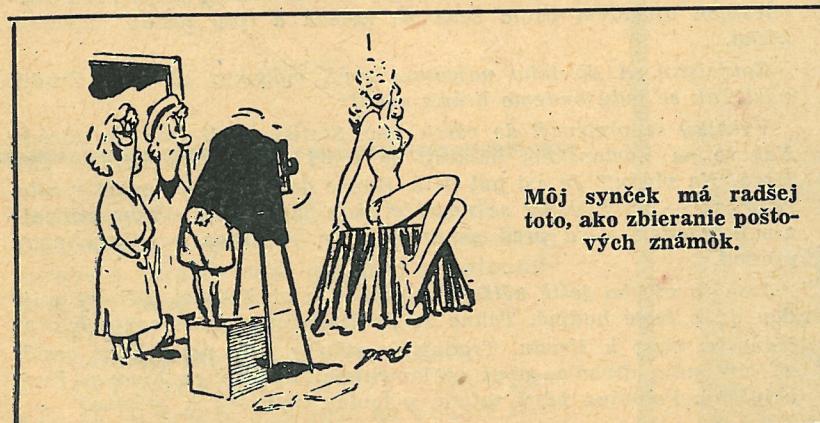
Na pozvání Polského svazu učitelů přijelo do Polska Pěvecké sdružení pražských učitelek, jež usporádalo koncerty ve Varšavě, v Sopotě a v Krakově. Bohatý program, skládající se z lidových písni českých a slovenských a skladeb od Smetany, Dvořáka, Suka, Martinů a j., okouzlil polské obecenstvo.

Pěvecké sdružení pražských učitelek bylo založeno r. 1912 prof. Fr. Spilkou, nynějším čestným členem PSPU. Během své umělecké činnosti doma i v cizině uspořádalo PSPU na 2000 koncertů a dosáhlo pronikavých úspěchů. Získalo řadu různých vyznamenání a diplomů i několik jedinečných světových úspěchů. V roce 1932 první cenu na mezinárodních pěveckých závodech v Amsterdamu, v roce 1937 Grand Prix na Světové výstavě v Paříži a v roce 1938 první cenu na mezinárodních folkloristických závodech v Mentonu ve Francii.

Velké zásluhy o rozkvět sdružení si získal jeho dlouholetý dirigent a čestný člen ing. Metod Vymental. Byl odsouzen pro svou odbojovou činnost nacistickým režimem a zahynul tragicky v r. 1945 ve věznici v Drážďanech. Nynějším dirigentem je prof. Rudolf Zeman, žák zasloužilého umělce prof. V.B. Aima; hlasový výcvik vede prof. M. Jelinková.

PSPU má 60 členek, vesměs učitelek ze všech pražských obvodů i z nejbližšího okolí Prahy.

A. M.

Takto vyzerá nová campingová „Warszawa“

Humľovo múzeum — to sú dve izby rozdelené predizbou a ujo Hebelka. Šesťdesiatšesťročný domovník sa stará o poriadok v mŕtvej domácnosti. Umýva dlážku rodného domu skladateľa prekrásnych sonát, koncertov, autora dlho neprekonanej klavírnej školy (aj Chopin ju spomína vo svojej korešpondencii), tvorca 127 opusov, otca baletov o Harlekýnovi a Kolumbíne. Hedene a Parisovi... Utiera pavučiny zo stien, čo počuli detský hlások budúceho weimarského kapelníka a Goetheho priateľa; čestného človeka — neváhal sa zastať Salieho, keď ho obviňovali z vraždy Mozarta; citlivého muža, ktorý vie vstať uprostred svojho oficiálneho koncertu na cárskom dvore, prerušíť ho, aby priniesol stoličku staručkému pianistovi Hässlerovi, keď si nemá kde sadnúť.

Dve izby, rozdelené predzibou. Spinety, klavír, stoly, biela busta, empírový podstavec s poprsím, staré hodiny, svietnik s gobelínovým tienidlom, sklenená vitrína a niekol'ko stoličiek tvorí zariadenie. Na stenách obrazy, posmrtná maska, na notových stojanoch a stoloch fotokópie skladieb, rukopisu.

Dva roky mladosti sídlia v klaviatúre spine-tu, ktorý je pamiatkou na pobyt u Mozarta. Stojí oproti oknu, v menšej miestnosti. Priopomenie, že hoci vtedy už slávny skladateľ ne-rád prijímal nových žiakov, práve v Hummelovom prípade robí výnimku. „Zostane, budem ho učiť“ — povie jeho otcovi, známemu kapelmajstrovi, pri jeho návšteve vo Viedni — „ale musí u mňa aj bývať, aby som ho mal stále na očiach. Bude mať všetko zdarma“. Dva roky žije nadaný chlapec v rodine ako jej člen, predhráva učiteľovi nové skladby, cestuje s ním, pod jeho vedením vystúpi po prvý raz v Dražďanoch. A keď Mozartovcov opúšťa — aby sa spolu s otcom vydal poštovým dostavníkom v treskúcej zime roku 1788 na samostatnú koncertnú cestu — dlho za nimi smúti. To všetko prezradí denník pedantného otca, ktorý doň nezabudne zapísať jediný halier vý-davkov, jediný postreh z vystúpení...

Z rožku pri spinere pozera na túto pamiatku z detstva obraz muža v najlepších rokoch. Kor-pulentný, bodrý pán Ján Nepomuk, v čiernom sametovom čepci. Jeho výzor azda najlepšie dokreslí známa anekdota z tých čias: Hostuje v Moskve. Tu práve vtedy zbiera vavríny tiež vynikajúci anglický klavírista John Field. Hum-mel ho navštívi, predstaví sa ako milovník hudby a žiada majstra, aby mu zahral. Ten ho pokladá za unudeného zbohatlíka, vyhovie a napokon zo žartu vyzve hosťa aby tiež čosi zabrnkal. Návštevník sa nedá dlho ponúkať, „zabrnká“. Field najprv onemie od úžasu, no vzápäti sa mu vrhne okolo krku a zvolá „Hra prezradila, že ste Hummel“. Tak začína doži-votné priateľstvo...

Kroky uja Hebelku — prináša z dvora vyčistenú stoličku — prerušia hl'banie. Odvedú návštěvníka do druhej miestnosti, myšlienkom zmenia smer. Nad klavírom z mesta, synonyma hmly, zíde na mysel' Hummlova cesta po Anglicku. Viedla viac salónmi, než koncertnými pódiami. Pričina: neisté pomery. Slávny londýnsky výrobca klavírov Pierre Erard však azda práve preto preň vyrobil koncertné krídlo bez ozdoby. Vraví sa o ňom, že na ňom hral okrem Hummela iba Liszt, pri jednej návštěve v Bratislave, kedy koncertoval v prospech Hummlovho pomníka. Bol klavírom nadšený.

Staručký domovník však kaše, treba íst. Ešte letmý pohľad na vitrínu so zlatými medailami s Hummllovou podobou (od svetoznámeho D'Angersa), jedným programom posmrtného koncertu a tenkou brožúrkou o živote skladateľa. Vyvolá spomienku návštěvníka na prehliadku v Želazowej Woli, na rozhovory o Chopinovom vzťahu k Hummelovi...

Potom hosť odíde, mŕtvy dom onemie, obloky oslepňú. Obloky rodného domu hudobníka, o ktorom Goethe povedal: „Napoleón ovláda svet ako Hummel svoj klavír“. Tak a nie napok!

Boris Droppa

MOJEJ MATKY REČ

VYSTRIHNÍ SI — MOŽNO SA TI PRIDÁ

Cistotu a ľubožvočnosť našej reči často nám kazí nedbalá a skomolená výslovnosť. Dbajme preto o to, aby sme hovorili rýdzou a pravopisne správou slovenčinou. Zvlášť si dajme záležať na výslovnosti mákkého ľ, prehlasovaného ä, dvojhálsky ô, ako aj predložiek, predpôn a skupín fažkovysloviteľnych spoluhlások. V dnešnom jazykovom stĺpčeku preberieme si výslovnosť mákkého ľ a prehlasovaného ä.

Mäkké l' je nielenžé okrasou slovenského jazyka, ale má aj dôležitú významovo rozlišovaciu funkciu. Napríklad v slovách:

<i>l'ad</i> (<i>ľadový</i>)	<i>vyžla</i> (<i>zviera</i>)	<i>lavica</i> (<i>na sedenie</i>)
<i>lak</i> (<i>laknutie</i>)	<i>hládí</i> (<i>pozerá</i>)	<i>osla</i> (<i>na brúsenie</i>)
<i>lan</i> (<i>lanový</i>)	<i>hlád'</i> (<i>pozeraj</i>)	<i>rola</i> (<i>v divadle</i>)
<i>lavica</i> (<i>ľavá ruka</i>)	* * *	<i>uhol</i> (<i>v geometrii</i>)
<i>osla</i> (<i>ostiatko</i>)	<i>lad</i> (<i>ladný, ladit</i>)	<i>vyžla</i>
<i>rola</i> (<i>pole</i>)	<i>lak</i> (<i>lakovat dvere</i>)	<i>hládí</i> (<i>napr. rukou</i>)
<i>uhol</i> (<i>uhlie</i>)	<i>laň</i> (<i>jelenia samica</i>)	<i>hlad</i> (<i>hladný</i>)

Z uvedených príkladov vidno aké dôležité je správne vyslovovať ľ.
Mäkké ľ sa píše a vyslovuje v koreni mnohých slovenských slov. Napríklad:

Ead, ľadovica, ľadvina, ľavý, Fan, Fahký, Fahnut si, ľakat sa, ľalia, ďlapotat, podla, hla, šlapaj, šľachta, kľačať, kľavý, plasnút, vel'a, žľab, žlazia, ľud, ľubezny, ľubosť, lutovať, Lubietová, ľuty, kľuč, kľuvat, plúca, pruhavý, prýšť, pruková, atď.

prúca, pruhavý, pluš, pluhový atď.
Okrem toho mäkké Ľ sa píše a vyslovuje:
1 — V príponе — ľavý, napríklad: krikľavý, pichľavý, smradľavý atď.
2 — V slovesách zakončených na — Ŀ, napríklad: válať, vymieľať, zakálať atď.
3 — V podstatných menách zakončených na prípony -ový, -ovský, ovat-, -očka, napríklad: husľový, chvíľočka, kráľovský, poľovať, ale milovať, usilovať sa píše s Ľ

4 — V rozkazovacom spôsobe slovies: bať, vol', páť, mel', posteľ, zakol'!
 5 — V prísluškách: dokial', dosiaľ', dotiaľ', pokial', posiaľ', potiaľ'.
 6 — V podstatných menách, ktoré sa skloňujú podľa mäkkých vzorov:
 bôľ, cieľ, čmeľ, diaľ, hýľ, kašel', korhel', kráľ', kŕdľ', motýľ', sysel', mysel',
 ocel', sol', žial', v slovách zakončených na -tel': budovateľ, riaditeľ.
 7 — V slovách belmo, kolko, tolko, veľký, veľmi, volný, l'nút, l'pief,
 l'stivý. Uvozovať v niektorých iných prípadoch.

Mäkké ſa nepíše ale vyslovuje pred i, í,e, ia, ie, iu. Teda — píše sa li, lí, le, lia, lie, liu a vyslovuje lí, lí, le, lia, lie, l'i (letó, les, líce, liek, učitelia, úsilia).

Prehlasované ä sa píše a vyslovuje po spoluďáskach *p*, *b*, *m*, *v*:
 Po *p*: päst, päť, páta, opäť, späť, napätie,
 Po *b*: žriebä, bábä, holubä.
 Po *m*: mäkký, máso, mäta, mädlif, pamäť, smäd,, najmä, Demänová.
 Po *v*: väčší, vädnút, väzy, väzeň, väzna, záväzok, obväz, zväzok, hovädo, nevädza, svätý, deväť, rukoväť, odkväcnúf a v slovách od nich odvodenejch.
 Prehlasované ä sa vyslovuje ako veľmi otvorené, široké e (s nízkou polohou jazyka). Ale za spisovanie sa upravuje až výšku jazyka.

Nezabúdajme — čistá a správna výslovnosť je našou vyzitkou.

E. Benčík

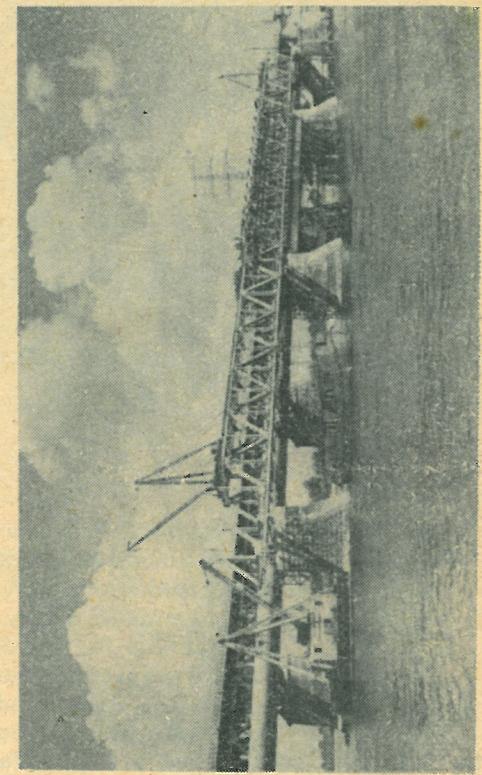
Ustálenie hranic s ČSR

17.X.1958 československé
Národné zhromaždenie
schválilo zákon o konečnom vytýčeniu hraníc medzi Poľskom a ČSR na základe dohody uzavretej v júni t. r.

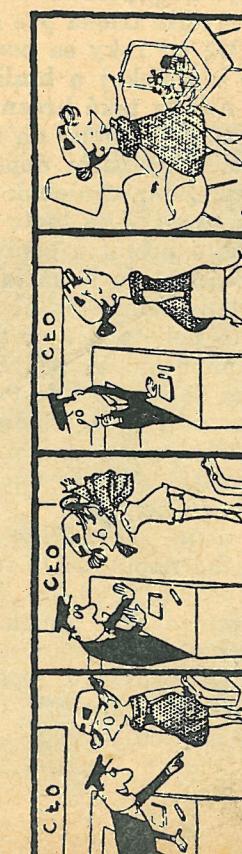
Zákon zdôrazňuje, že pri prevádzaní určitej korektúry hraničnej čiary vzali sa do úvahy predovšetkým záujmy ľudnosti obývajúcej pohraničné územie ako aj hospodárske záujmy, najmä záujmy vodného hospodárstva oboch štátov. Podľa tejto dohody prípadne Poľsku územie o rozlohe 837 ha, do ČSR územie o rozlohe 1205 ha. Za zbývajúcich 368 ha do stane Poľsko vlastnícke právo na územie o takej samej rozlohe nachádzajúce sa na teritóriu poľskom, ale doteraz patriace československým fyzickým či právnym osobám, alebo Československej reňuhlike.

Poslanec Kolař vo svojom referáte v Národnom zhromaždení zdôraznil význam dohody pre rozvoj piatefských vzťahov medzi Poľskom a Československom. Po prvý raz v dejinách oboch národov — podvedal — Poľsko i Československo ustanovujú svoje hranice bez účasti tretieho štátu. O určitých zmenených hranic medzi Poľskom a Československom rozhodla versalská dohoda, o hraniči v Tešíne, na Orave a Spiši rozhodli zas Spojené Štáty, Veľká Británia, Taliansko a Japonsko roku 1920. Roku 1921 do otázky hraníc vmešala sa vtedajšia Liga národov. Podobná situácia sa už nikdy nebude opakovať.

Dievčatá zo slovenského súboru v Jablonke

A nový nádher-
ný most cez Vi-
su vo Varšave
československého

K

to cestoval cez Oravu, ten si určite všimol malú, zato však prívetivú dedinku z roztrúsenými, akoby driemúcimi chalúpkami, zväčša drevenými a slamou pokrytými. Spomedzi nízkych drevených a starobou zhŕbených chatrčí kde-tu vyčnievajú už moderné murované domy. Ale aj napriek tomu zračí sa tu skôr chudoba než bohatstvo a skôr bieda než prepych cerí nemilosrdné zubiská. Stačí sa opýtať ktoréhokol'vek Oravca aká je

to obec, aby nám ochotne odpovedal: „Pekelník“.

Pekelník sa lísi od ostatných oravských dedinek iba tým, že temer každý dom je obložený štósami rašelinou. Práve rašelina je tým nerastným bohatstvom, ktorého Pekelníčania majú nadostatok. Ináč, Pekelník má veľa nedostatkov. Tažký život prácou úmorených roľníkov spríjemňujú len kŕdliky detí.

Deti, deti! Tie vedia potešíť nielen srdcia svojich rodičov, ale od druhého septembra sú tiež potechou učitelia. Svojím štebotom zapĺňajú vlhké a staré múry školskej budovy, ktorá má za sebou bohatú tradíciu. Ale „zaujímavé“ sú i súčasné pomery na tejto škole. Teda tu v tejto „povestnej“ budove sa nachádzajú dve školy (škola s pol'ským jazykom vyučovacím a škola so slovenským jazykom vyučovacím). Obidve sú sedem triedky. Pre pol'ské deti sú určené tri skromné triedy, pre slovenské dve. Tretia trieda pre slovenských žiakov sa nachádza v súkromnom dome. Už tri roky sa hovorí o výstavbe novej školy, ale tá, ako sa zdá, je ešte v ďalekej a hmlistej perspektíve. Myslime, na prítomnosť! Situácia by nebola taká hrozná, keby sme mohli získať ešte aspoň jednu miestnosť pre triedu lebo na našej škole (zo slov. jaz. vyuč.) pôsobia až piati učitelia. Traja učia dopoludnia, kým dvaja netrpezlivo čakajú na druhú smenu. Za podmienok letného času to nie je prekážkou. Horšie však bude v zime. Ako bude vtedy vyzeráť vyučovanie? Hm, v tom tu je háčik! Tento problém ostáva zatiaľ nevyriešený.

Veríme však, že sa situácia do zimy ešte zmení, keďže v budove hasickej skladu nám slíobili dve miestnosti pre triedy obidvoch škôl. I keď sú ešte nehotové, sme presvedčení, že Wydział Oświaty w Nowym Targu i Gromadzka Rada Narodowa v Pekelníku vynaložia potrebné úsilie, aby sa deti mali kde učiť. Možno i naša riaditeľka by sa pokúsila vynovať miestnosť pre triedu niekde v súkromnom dome. Ale kde? Skutočne, tažko nájsť vhodný byt pre učiteľov, nieto ešte pre triedu. Učiteľ Bronislav Mšál je nútený 28 km dochádzať každý deň na motocykli. Dobre, že ho má!

Pekelník nemá elektrický prúd. Ponad Pekelník prechádza sice vedenie vysokého napätia, ale tunajší občania nemajú možnosť poznať výhody elektrického prúdu v domácnosti. Prečo je to tak? Kedy sa konečne pekelnícke deti prestanú učiť pri svetle petrolejových lám? A kedy miestni učitelia prestanú nariekať, že sa im oči kazia pri svetle petrolejek? To sú otázky, nad ktorými sa hodno zamyslieť... Zatiaľ nám však neostáva nič iné, než veriť v polepšenie životných podmienok v Pekelníku a zvýšenie kultúrnej úrovne.

LÝDIA MŠÁLOVÁ

P E

2

BŁYSKAWICZNY KONKURS DLA LISTONOSZY

1

Z dniem dzisiejszym Redakcja „Żivot“ ogłasza błyskawiczny konkurs, w którym mogą wziąć udział wszyscy listonosze. Konkurs polega na zdobyciu jak największej ilości prenumeratorów czasopisma „Żivot“ na rok 1959.

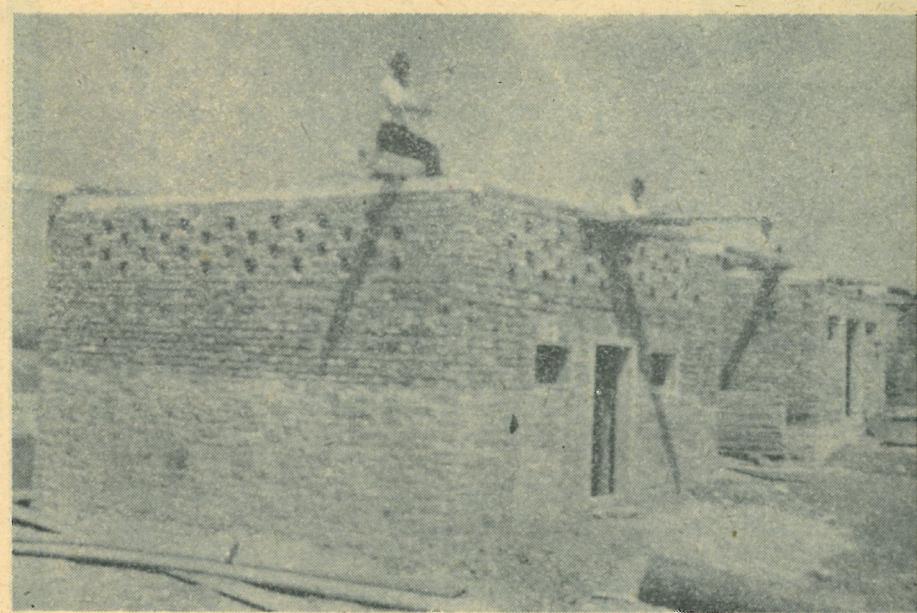
A więc kto w terminie do 15 grudnia br. zdobędzie najwięcej prenumeratorów czasopisma „Żivot“ i prześle ich wykaz w terminie do dnia 1 stycznia 1959 na adres naszej Redakcji — Warszawa, Al. Jerozolimskie 47, tel. 21-55-59 — otrzyma jedną z wielu cennych ufundowanych przez naszą Redakcję nagród.

I. nagroda — NOWOCZESNY ROWER

II. nagroda — NOWOCZESNY ROWER

oraz wiele innych cennych nagród, takich jak importowane teczki, wieczne pióra, kompletty do golenia, serwisy kuchenne itp.

BIERZCIE UDZIAŁ W NASZYM KONKURSIE — NAGRODY CZEKAJĄ JUŻ NA ZWYCIĘZCÓW!

1 Pod Babou horou.

2 Cenu v konkurze Života: „Kto získa viacej predplatiteľov Života“ dostal uč. Knapčík.

3 Dievčence z Lýcea v Jablonke využívajú slnečných chvíľ na štúdium.

4 Žiaci z Pekelníka vyšli si na poslednú jesennú vychádzku do lesa.

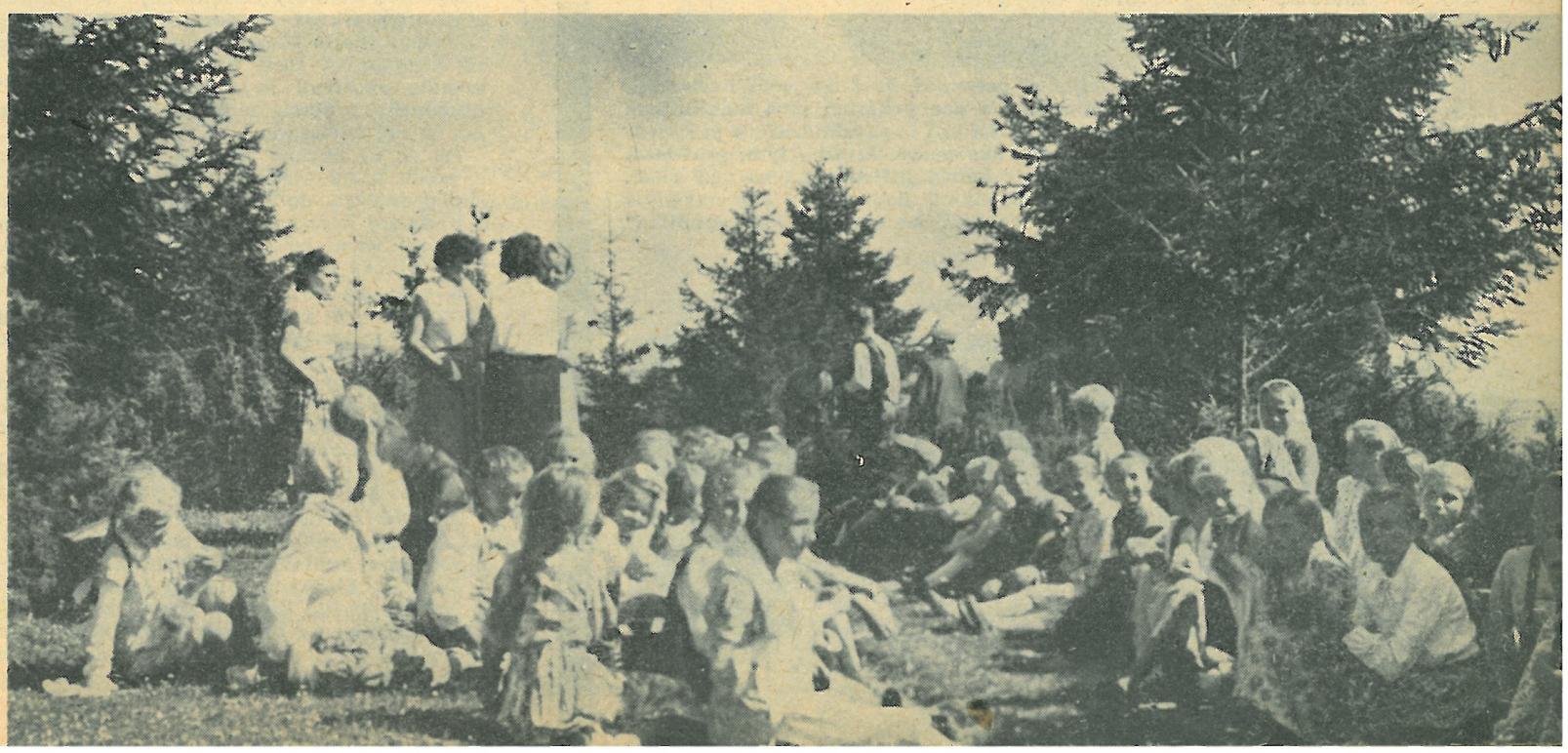
5 Jablonka sa modernizuje. Vyrastajú nové hospodárske budovy.

Snímky L. Horčičková, E. Benčík, J. Svoboda

HLÁSÍ SA ZABUDNUTÝ PEKELNIK

3

4

Knedlíky pivo a... TATRA 603

lúbi
a píše

naša stála dopisovateľka z ČSR
Mánička Hrdá

PROLOG TAKMER KNEDLÍKOVÝ

(...ktorý ovšem ponáhlajúci sa a tiketom TOTO môžu bezpečne preskočiť. Dôverne si dovolujem pošepnuť, že i tak je to tu kvôli — honoráru. Lenže, prosím... pssst... nech to ostane medzi nami.)

Pritrafilo sa mi v kopřivnickej vináričke pošmakovať si na kopřivnickom bravčovom pečenom s knedličkami. Apropos — knedličky! Kto si „s buňkami“ v eľkym rešpektom prezval ČSR „knedlikovou republikou“. Ten pán zrejme v Kopřivnici neboli. A keď aj — nesedel, celkom iste nesedel tu s Jaroslavom Holubom. Ach tak... pardón: Môj spolustolovník inžinier Holub, konštruktér najlegantnejšieho a najmodernejšieho československého vozidla Tatra 603 z kopřivnickej automobilky. Dovoľujem si pripomenúť, že konštruktér Holub a jeho novučičké luxusné autičko pred vinárnou, nie je vôbec „za vlasy pritiahanuté“, ale má slúžiť ako corpus delicti, že viac ako knedliky slávnu Kopřivnicu šíri do sveta Tatra 603.

Že prečo sa posledné novorodeniatko kopřivnickej Tatry volá 603? Prosím, pán... ehm... otec:

— My konštruktéri sme tak troščku — poverčiví... Páči sa nám napriek nejaké Šťastné číslo — nuž nám pokrstíme svoje auto. Pretekári majú najradšej — sedmičku. Preto závodné autá majú obyčajne na konci číslo sedem. Veľa typov Tatier sme vyrobili — a tá posledná dostala číslo 603 a poctivé občianske meno — Diplomat. Lenže

KÝM Z PRZEZIDENTA SA STANE DIPLOMAT

to, prosím, trvá celých 60 rokov. Bolo to slávny deň keď roku 1853 istý Ignác Šustala, pokojamilovný rodák kopřivnický založili si z božou pomocou dielňu na koče. A v tejto „liajni kočov“ narodil sa Anno Domini 1897 prvý a naozajstný „koč bez koní“ honosne nazvaný „Prezident“. Šťastlivými rodičmi boli páni Sviták a Kuchař. Podotýkam, že kto sa rád vozí... takrečeno... pomaly a bezpečne (a vonkoncom tým nemyslim penzistu s brušom... bruttom Kčs 600) — nuž nech sa páči do Národného technického múzea v Prahe, kde za mierny poplatok sa môžu „povozíť“ na „prezidentovi“.

Od toho slávneho dňa porodila naša matička Tatra nejednu Tatričku obdivovanú po celom božom svete. O necelé dva roky vyrútila sa (doslovne, prosím) z brány kopřivnickej automobilky stodvadsať kilometrovou rýchlosťou prvý závodný automobil. Nuž áno — automobily sa stali postrachom pokojných kopřivnických občanov, husí a iných operencov. Takže c.k.úrady boli prinútené vydáť bezpečnostné nariadenia.

Aj hľa, jedno z nich (z 15. září 1901 v Novém Jičíně vydané):

„Pod trestom pokutky sa nariaduje, že rýchlosť jazdy automobilom nesmie byť väčšia ako rýchlosť klusa a jeho koní, na križovatkách, prechodech a nárožiach nesmie prekonávať rýchlosť (!!!) chodca.“

Amen. Ale nie pre — automobily. Tie dnes stosedemdesiatkou šínú si to od Kopřivnice na všetky strany sveta.

Motoristickým fanúškom dieľovedúci automatickej linky kopřivnickej Tatry Stanislav Matonoha celkom

NEDIPLOMATICKE

prezradí, že Diplomat je...

...Osemvalcový, vzduchom chladený štvordobý benzínový motor s valcami do V. Má visuté ventily, poháňané krátkymi rozvodovými tyčkami od vysoko uloženého vačkového hriadeľa. Automatická regulácia chladenia, ovládaná termostatom uloženým v prúde výstupného vzduchu. Obsah válcov 2545 cm³, maximálny výkon motoru 100 KS, maximálne obrátky 4800 za minútu, váha motora bez oleja 160 kg. Maximálna rýchlosť automobilu 170 km/hod., priemerná spotreba paliva 12,5 litra na 100 km, váha auta 1440 kg, najmenší priemer zákruty 10 m, počet osôb 6...

A nás (čo nemáme ešte šoférsky kurz ani Tatru) bude iste zaujímať, že nová tatrovka Diplomat má 20 nových patentov v motori i karosérii, ktoré sú svetovými novinkami a nemá ich žiadnen iný automobil na svete a že je nielen elegantná, ale i pohodlná a bezpečná (konštruktér Holub je ochotný miestoprášne potvrdiť, že i pri 170 km/hod sedí na ceste „ako u liata“). Už teraz je v zahraničí po nej obrovský dopyt.

EPILOG UŽ ČISTO PIVOVÝ

(...tým ktorí nečítali doteraz, dovolim si pošepnuť, že i tak veľa nestratili).

A tak sedím si v kopřivnickej vináričke a nad pohárom piva kalkulujem. Apropos — pri pive sa jedinečne kalkuluje, zvlášť keď ťa povzbudzujúco presvedčaju, že čoskoro budeme mať „diplomatov“ ako maku. Myslím tým, pravdaže, tých kopřivnických)... a preto nebude vôbec kumšt jedného si... na ved' viete. Aha, aby som nezabudla, tomu pánovi „s buňkami“ dopriala by som navštíviť kopřivnickú „Tatru“, aby sa presvedčil, že malíčká „knedliková republika“ je ...automobilovou svetovou veľmocou.

To je ona — Tatra 603, elegantná a podhodlná. Pravdaže i trošku — „mastná“.

JAN DĄBROWSKI

V HNIEZDE PLÁTENÝCH VTÁKOV

Otvára sa železná brána. Predo dvermi továrne zastavuje sa nákladné auto, naplnené materiálom, ktorý už nikdy cez tú bránu nevyjde. To samozrejme neznamená, že by to robotníci prehajdávali, to veru nie. Naopak, keď ten materiál pochádza vďaka hodinu tažkej možnosti práce zmení sa na čosi, čo robotníci vytiahnu na betónové pole štartu pred továrnou a potom sa to „čosi“ zdvihne a vyletí pod oblaky. Táto továRNA totiž má na svojej bráne nápis: „Výroba dopravných prostriedkov“ a vyrába ona vzdušné dopravné prostriedky t.j. lietadlá.

Lenže, prosím, nemyslite si, že tu vyrábajú striebrosté ocelové vtáky, alebo „tryskáče“. Bohchráň, tu sa vyrábajú malé, ľahké, plošinové lietadlá, na ktorých sa naši piloti budú učiť umenie vzdušnej dopravy. Tu sa vyrábajú lietadlá, ktoré prinesú rýchlu pomoc našim i cudzim lesom a poliam. Teraz vám už môžem prezradíť, že sa v tejto tovární vyrábajú lietadlá typu PZL 101, čiže ich pôdohospodárske súrie, určené na rozptylovanie chemických látok o ochranu lesov i rastlín pred škodcami.

Otvierame dvere do prvej haly. Tu sa zo surovej hmoty vytvárajú prvé tvárne súčiastky. Nevidno tu znakov veľkovýroby a nič nepoukazuje na to, čo bude z tých veľkých hárkov strieborného plechu, z tých prútov i rúriek, ktoré sa blystia modravým odtienom roztavenej ocele. Vidno tu niekoľko odstredívých lisovacích strojov a strihačiek. Kdeši v kúte za drôtenou záclonou stojí pozoruhodný stroj. Vráveli mi, že vyrobi za 8 hodín 40 tisíc nitov.

Prechádzime do inej haly. Tu už zďaleka cití zmes vôni, ktoré vydávajú dostičky vyrezávané z najlepšieho dreva. Tieto dostičky sa zvláštnym glejom spájajú na malé brvienka, z ktorých sa vystruháva vrtuľa. Jednotlivé časti vrtuľ sa lisujú a potom spájajú v jeden jednolity celok. Pozdejšie sa dostanú do rúk najlepších odborníkov, ktorí ich ručne ostruhujú a jemnými hobličkami hobľujú, že prečo sa to robí takými zaostalými metódami? Prečo sa nepoužívajú obrábacie stroje? Po prvej preto, že vrtuľ sa tak veľa nevyrába, po druhé a hlavne preto, že vrtuľ má tú zvláštnosť, že skoro na každom centimetre má iný prierez. Kedysi sa to bude robiť pravdepodobne na elektrónovej frézke, ale zatiaľ najistejšia je predsa len ručná výroba. Vrtuľa musí mať ideálnu rovnováhu. Dovolená hranica rozdielu v rovnováhe je sotva 4 g.

Prechádzime do haly, kde sa vyrábajú trupy lietadiel. Je to veľká, jasná hala zaplnená pyramídami nepravidelných pozdĺžnych súčiastok. Pracujú tu zruční svárači, ktorí z tenkých ocelových rúriek sváraním vytvárajú trupy lietadiel. K týmto trupom sa pozdejšie pripojuje motor, krištaľ a stabilizátory. Samozrejme i štartovacie kolieska. Práca je tu ako aj na ostatných úsekoch v tejto tovární veľmi zodpovedná. Zmetky sú neprípustné, lebo každá súčiastka lietadla opatrená je akýmsi „životopisom“ čiže podrobňom opisom celého výrobného procesu, z ktorého ľahko možno zistíť, kto a kedy pracoval na tej, ktorej súčiastke.

Tu už aj čakajú tri trupy, ktoré majú obdržať plátené obleky. Trupy v predu majú plechovú záclonu, ktorá ho oddeluje od motoru, a tiež plechové dverčeky, do kabíny pilota. Všetok ostatný povrch je z plátna.

V ďalšej hale sa plátno strieká ochrannými tekutinami a zelenou farbou. Zobrali sa už konečne všetky hlavné súčiastky lietadiela. Vpredu je umiestený motor (ktorý vyrába iný závod) po stranach sú krištaľ, černie sa už aj vrtuľa.

Kabina je plná prístrojov. Prispela k tomu aj práca kvalifikovaných špecialistov, k práci pripojil sa aj hukot početných obrábacích strojov. To zaisťuje neprerušený proces výroby nezávisle od predošej kooperácie. A konečne — lietadlo je hotové!

Teraz niektoré z nich obdržia pod trupom „nohavice“ z plechu — náradie pre rozptylovanie prášku, iné zase dostanú pod krištaľmi konštrukciu rúriek opatrených otvormi. Tieto otvory, sú na tekutinu. Sú to stroje určené na poľnohospodárstvo.

Tento nový stroj spája prácu letca a poľnohospodára. Lietadla vzbudzujú u odborníkov z cudziny veľký záujem.

V najbližšej dobe tri také stroje vydajú sa na obchodno-propagačnú cestu do Rakúska, Juhoslávie i Maďarska. Doprevádzat ich bude vrtuľník SM1 vyrobený v Svidnických závodoch.

Končime bleskový prehľad každodennej, fažkej práce závodu. Predstavme si len, že každé lietadlo skladá sa od 7 do 13 tisícov súčiastok a niektoré súčiastky ako na pr. nity dosahujú počet niekoľko tisíc. Všetko to musí byť zhodovené veľmi presne a s veľkou zodpovednosťou.

Pre. E. B.

Władysław Leny-Kisielewski

„Bitka o Atlantik“

Na svojich potúlkach po Štetíne zatúlal som sa až na Katovické nábrežie. Od vody vialo sychravou mokrostou. Siahol som po cigarete. Zápaliek nikde. — Nech se páči... zapalovač! — Ozval sa za mnou neznámý hlas s cudzím prízvukom.

Dali sme sa do reči. Vysvitlo že môj nový znamý je Čech.

— S Čechmi som lietal v Anglicku v čase ostatnej vojny-vravím.

— Ták? — začudoval sa Čech — a Ruda Poledníka ste náhodou nepoznali?

Zahl'adel som sa na zahmelené obrysobrežia a z hmli zabudnutia vynoril sa mi dánny obraz.

Spoločenská miestnosť Československého domu na Belgrave Square v Londýne. Šum a vrava. Traja chlapci zvrtajú sa v kole.

Poznám ich, Rudo Poledník, Volný, Havlíček.

Chlapci oslavujú, ich posádka poslala dnes na dno svoj prvý „U-bot“. A to bol prvý úspech v rade víťazstiev 311 československej divízie v „Bitke o Atlantik“.

— Helej, musíme ti porozprávať ako to bolo, zatiahol ma za kabát Rudo — dostali sme ju v Biskajskom zálive.

— Boli ste na „Wellington“?

— Uhm. Na „Wellington“. Bolo ideálne počasie. Vrstvy „cumulusov“ začlňali nás pred očami nemeckých pozorovateľov i pred nemeckými stíhačkami krúžiacimi nad hladinou vôd. Vtom rovno pod nami... Strmá otáčka a hrrr — rovno na „Ubota“. Posádka Ubota nás zbadala, ale na jej nešťastie pozde. Už nestacil zmiznúť pod vodou. I stlačil som spúšť, nepriateľská ponorka zmizla v kráteri vody a dymu.

Chvíle nervózneho vyčkávanie. Nič. Aby sme nestratili z očí miesto zmiznuvšej ponorky shodili sme malé dymové bomby. Konečne po chvíli sa ukázala na hladine vel'ká, snehobiela škvarka, ktorá sa neušle zväčšovala. V jej strede utvoril sa lievik.

Opäť sme vyrazili do útoku. Bomba, druhá...

V hľbke kráteru zdvihla sa masa spnených vôd, ohlušujúci výbuch, plameň — dostali sme ho.

Plný zásah.

Prúdy vody vytryskli až k nám a zaliali nás od hlavy po päty.

Nová otáčka, nový výbuch. Olejová škvarka pod nami sa rozrástala, čoraz viacej. Hľadíme dole, ako kto môže — pilóti cez bombové okienka, navigátor cez „astro“ strelnici zo svojich vežičiek a rádionavigátor, ktorý sa už nikde nemohol vopchať nazíza cez špáry.

Zrazu v „interkome“ (vnútorný telefón) rozlahol sa radostný výkrik: z krátera vyplávali na povrch trosky potopenej ponorky. Krúžime, fotograujeme...

S l'ahkým srdcom vraciame sa na základňu. Velitel „Coostal Command“ — (pobrežná obrana) gratuluje nám k prvému morskému víťazstvu. Bol to 817 tonový „U-578“.

Druhým bol „U-966“ potopený pri Oregály.

Tretím „U-971“ ktorého skosili československé bomby nedaleko ostrova Ushant a piaty U-2365 skončil svoj život v posledných dňoch vojny v Kattegotskom úseku.

Tieto morské víťazstvá letcov zemi, ktorá nemá morskej flotily spôsobili veľký rozruch v kruhoch alianského letectva.

Podobne veľkú ozvenu mala bitka jedného československého oddielu 311 dyjanu so siedmymi „Junkersami“ nad otvoreným Atlantikom, tisíc mil od pobrežia. I napriek viacnásobnej nemeckej prevahy, československí dosiahli víťazstvo.

Kol'ko razy letiac na bojové lety, alebo vracajúc sa na základňu križovali sme sa s československimi. Strelali sme sa i na zemi na spoločných zábavách.

A znova mi v ušiach znejú veselé tóny českej polky a slová starej českej piesne, o ďalekej otčine...

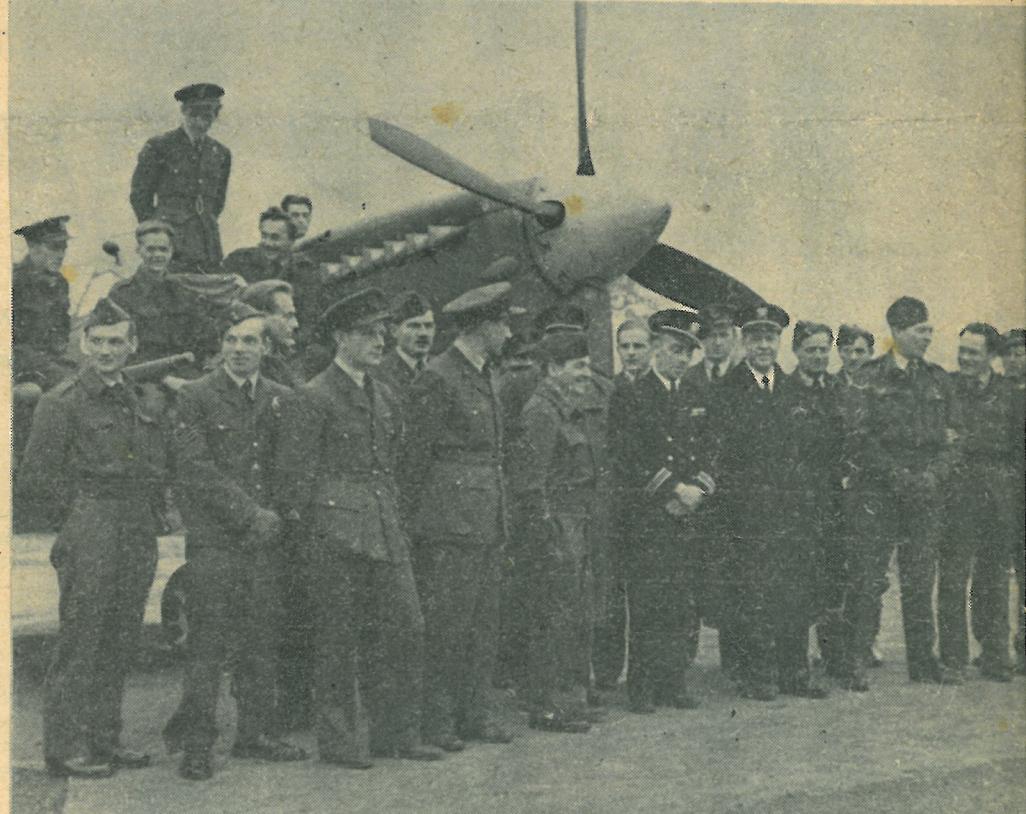
Ohliadol sam sa pocítiac dotknutie ruky. Spred očí sa stratil obraz letisk v Kornvalií i Československého domu na Belgrave Square v Londýne...

Namiesto hmlistého Anglicka uzrel som pred sebou žeriavy a šťažne štetínskeho prístavu.

— Zamysleli ste sa — usmial sa vedľa mňa priateľ Čech ponúkajúc ma cigaretou.

Vykročili sme smerom k mostu. Stisnúc mu ruku na rozlúčku usmiali sme sa jeden druhému ako kedysi víťajúc a lúčiac sa s chlapcami 311 dyonu. Pozdravte mi priateľov — letcov s ktorými sme spolu bojovali pod cudzím nebom, aby sme si vybojovali cestu do svojich vlastí...

Skupinka spojeneckých letcov, ktorí bojovali v „Battle of Britain“. Sú medzi nimi i pilóti československí: podpor. František jeden z najlepších stíhačov pilótov v 303 divízii, ktorý v obrane Londýna zostrelil 16 nemeckých lietadiel.

LEKÁR-RADÍ

Ochorenia zažívacieho traktu sú veľmi časte u detí ako i u dospehlých v jesennom období. Zapričinujú ho chorobotvorné baktérie, ktoré sa dostali do organizmu nečistými, alebo nečerstvými potravinami. Ako predchádzať ochoreniu zažívacieho traktu? Predovšetkým, treba sa vyvarovať nečerstvej potravy; ovocie a zeleninu pred použitím, dôkladne umyť, dbať vždy a všade o osobnej hygiene. Zvlášť treba, aby deti, najmä konenci dostávali potravu sviežu a v čistom stave. V let-

nom a jesennom období neodporúča sa prejsť z kŕmenia hrudného na kŕmenie z fľaše, i keď si to vek dieťaťa (8-9 mesiacov) vyžaduje.

Mlieko treba dávať deťom vždy čerstvé a prihriate. V prípade, že dieťa kŕmim z mliekom z prášku, treba ho na každý pokrm zvlášť prípravovať. Pravda, ak je v dome chladnička, možno ho uschovať v chladničke a pred použitím prihriať.

Dudlíky musia byť vyvarené. Dávanie deťom prázdných dudlíkov, alebo s cukrom je nesprávne, pretože

tak sa môžu dostať do organizmu škodlivé baktérie. Ctrava zažívacieho traktu u dospehlých doprevádzaná je bolesťami brucha a často tiež mäkkou stolicou, nevoľnosťou a zvracením.

Ak stúpne i teplota treba sa obrátiť na lekára. Samozrejme, nie všetky bolesti brucha sú zapríčinené otravou zažívacieho traktu, preto netreba zanedbávať žiadne príznaky v dutine brušnej. Možno ísť napríklad o koliku pečene. V tom prípade sa bolesť sústredí bud v dolnej pravej časti brucha, alebo i v hornej časti,

Pri stave teoplety okolo 40° C s bolesťami hlavy a nevoľnosťami žalúdka môže ísť o brušný týfus a pri podbarvenej stolici — o cervíenu. Lekársky zárok je nevyhnutný. Liečenie zažívaciech ťažkostí deje sa hlavne zachováním ryžovej diety — suché pečivo, roztierané jablká, kakao, kompoty zo sušeného ovocia.

Ako lieky možno podať jednorázovú dávku ricínového oleja (no ak je podozrenie zapálenia slepého creva, olej neslobodno podávať), sulfoguanid 4 razy denne po jed-

nej tabletke a 3 razy denne po 15 kvapiek inozemcova.

Deťom vo veku do 10 rokov možno dať len polovičné dávky. S dojčatmi však treba pri každom ochorení žalúdka obrátiť sa na lekára, lebo akékoľvek zanedbanie stolice môže narobiť neskôr veľa starostí rodičom i lekárovi. Ba mnohá možno ísť i o život dojčaťa. Keď sa však započne s liečením včas, pri dnešnom stave lekárskej vedy niet najmenšej obavy, že vaše dieťa bude vyliečené.

Dr. med. Boleslav Rybák

K

dybych svůj článek nadepsala „Zpěv a tanec je jejich životem“ tak by mi asi neuveril leckterý krajan, který soubor „Naděje“ neviděl účinkovat. V duchu by si asi řekl, že tak se to psává a že soubor je jeden jako druhý: zpívá, tančí...

Ale o souboru „Naděje“, který jsem v Československu viděla účinkovat, se dá říci, že všichni jeho členové mají tanec a zpěv v krvi a to už hovorí samo.

Ostatně moje slova potvrdí krajané z Francie. Vždyť soubor „Naděje“ už hezkých pár let zpívá a tančí. Je málo pokrokových slavností v Paříži a okolí, na jejichž plakátech by se neoznamovalo, že zde účinkuje soubor „Naděje“.

A „Naděje“ — soubor chlapců a dívek, kulturní skupina Jednoty československé kolonie ve Francii, je vskutku naději menší. Odsud vycházejí chlapci a děvčata do řad krajánů a přes českou a slovenskou písni a tanec, s nimiž do menšího přišli a zpríjemnili život našim krajánům. V duchu té české a slovenské písničky, která v celém světě i levodávová srdece otevírá, už žijí pořád.

Mají z čeho čerpat, mají se z čeho vyživat. Náš národní folklór je nevyčerpateľný. A lid tvoří nové a nové písni a tanec. „Naděje“ si pro ně jezdí do Československa každý rok pro něco nového z toho obrovského repertoáru.

Ve vlasti svých rodičů se mladé krajáné setkávají s přibuznými. Tetičky, babičky, bratranci, sestřenice vypravují, jak celý rok žili a v jejich společnosti poznávají denní život v Československu, vidí, jak je bohatý a plodný. A to se promítá i v jejich písničkách a tancích. Ať už si písničku zpívá babička v Československu doma u vaření nebo George na podiu v Paříži.

Ale na co se celý soubor po celý rok těší, je společná dovolená. Hezkou rádku nejrůznějších rekreačních táborů a středisek i lázeňských měst už chlapci a děvčata ze souboru v Československu poznali. Byli v Mariánských Lázních, Dobřichovicích a letos trávili dovolenou v krásné české krajině u Slapského jezera ve Vestci. Fotografie, které si s sebou do Francie odvážejí, bych chtěla doplnit slovy chvály jak na členy souboru, tak na krajinu.

Příroda u Slapského jezera je jako zrozená pro trávení bezstarostné dovolené v zajetí vody, slunečních paprsků a krásného prostředí hýřícího kopci i rovinou. Právě zde si uvědomuješ sílu vedy a lidské práce, vidíš-li nedohlednou hladinu jezera. Člověk zde převzal opráte přírody, aby využil jejich zdrojů. Slapská přehrada už dnes dává elektrický proud a lidé, kteří kdysi v zatopených chaloupkách žili, bydlí dnes v nových moderních domech, postavených na břehu jezera.

A na tomto břehu byl postaven i moderní, přepychový hotel Permon. Zde pobýli mládežníci ze souboru „Naděje“

více jak týden. Pohodlí měli doplněno romantikou. U hotelu byl postaven stanový tábor a tady ve stanech se to krásně spalo, když se po vydařených dnech uléhalo pod jeho plátěné střechy. Ráno už nebylo třeba budíčku, sluníčko budilo šimráním do tváře když vyniklo skulinou na ještě neprobuzené spáče. Ale protahování netrvalo dlouho, i když se večer trochu déle sedělo u tábora a zpívalo. Úplné probuzení však přišlo v jezeru. Protože ke „komfortu“ stanu patřila i každodenní ranní koupel v chladné vodě Slapského jezera. Ale pro každý případ byla připravena i koupelna s teplou a studenou vodou.

Stalo se třikrát denně v restauraci hotelu Parmon a zde u klavíru byla část slunné místnosti s parketem přeměněna na studovnu. Samozřejme, že soubor „Naděje“ neužíval dovolené bez tanca a spěvu. Ten byl patrný z každého kroku dívek i chlapců. A zpěv bylo slyšet ze stanu, jídelny i od jezera.

Choreografska Libuše Laštúvková i klavíristka Míla, kteří zde se souborem „Naděje“ trávili dovolenou, nestáčeli odpovídat na dotazy. Do rád se tančilo a zpívalo, nebo alspón o obojím debatovalo. Ale výsledek bylo vidět. Kobylka z papíru a hadrů skutečně ožila, když do ní vlezl Roger Sekrha a Pepík Miko, strakapoun Pepík Miko (náhodou stejného jména) se svízne vyšvihl na její hřbet, tanečbaba Michela Margaly vtipně pokoušela děvčata. A ta zase (Alice Soblahovská, Gineite Gec a Soňa Vajdáková) dovedně tanečbabu škádlila. I další děvčata (Pauline Rosko, Jana Selicharová, Denise Dzian a Michele Gregorová) ukázaly, že jsou dobrými tanečnicemi. Georgeette Royco — harmonikářka souboru, jinak v pásmu „Medvěd“ a všichni ostatní společně vykouzili opravdu věrný masopust, jaký předvádějí nejnájemší československé soubory. Lehkost a eleganci tance jsem pozorovala i v polce Esmeralda, kterou se také soubor ve Vestci naučil. Ostatně chválu mohu pět i o pásmu ze Slovenska, které naši krajáné z Francie znají z předešlé sezony.

S jakou v nich chlapci a děvčata tančí, jak vše dovedou vyjádřit tanec a mimikou. A hám správně, že ještě učinější působí soubor ve Francii. Vždyť a slovenský zpěv a tanec i pestré kroje otevírají brány ve všech končinách světa. Srdeč se otevírají dokořán při písničkách a také ty ve Vestci zněly vybroušeně a věrně.

Svatobor „Ej od Buchlova“ zněla dojemně jako ve Strážnici a slováckému verbuňku nechybělo nic ze živosti Moravského Slovácka.

Novy program souboru „Naděje“ z letošního roku, který měl premiéru ve Vestci za hojně účasti veřejnosti a v Paříži může mít reprisi, pokračuje v dobré tradici programů předešlých.

„Naděje“ je sluncem Krajánů ve Francii.

Hana Vondráčková

Z RESORTU KRAJANA AMORA

Helenka piše:

Mám 17 rokov. Na výlete som poznala sympatickeho chlapca a dohovorili sme sa, že si budeme dopisovať. Najprv som mala napísť ja. Dodržala som slovo. Avšak „on“ neodpovedal, čo mám robiť?

RADÍME Ti, aby si mu napsala druhý list, v ktorom sa opýtaš, či ten prvý dostať. Ak ani potom neodpovie treba sa zrieť ďalšieho dopisovania. Nevadí. Si mladá a ak ste stretnete veľa iných sympatických chlapcov.

KLÁRIKA!

Boli ste zamilovaní mať byť sobáš a zatiaľ ... povadili ste sa pre malíčkosť, azda to bol zo vzduzu. Zrušili ste zasnúbenie. A teraz tripiš a nevieš kam sa podieť. A on hádam tiež.

Mala by si porozmýšľať že v čom si mala pravdu a v čom nie. Potom mu napiš. Napiš, že chceš, aby ste sa nadalej stretali. Nazdávame sa, že priame stretnutie všetko vyrieši. Napísanie lístu neodkladaj. Pamäťaj, že v dôležitých záležostiach falosná ostýchavosť alebo hrdoštie nie je na mieste.

Pri tejto príležitosti ešte jedna rada: Ak sa povadíš so snúbencom (snúbenkou alebo priateľkou): netreba spáliť všetky mosty za sebou. Vždy si hľad utvorit takú situáciu, aby si sa (keď sa hnev pomine) mohla vrátiť.

Nevyslov nikdy v hneve všetky svoje myšlienky a hlavne vystrihaj sa urážok, ktorým možno ranit. Radšej to všetko napiš, ale list na druhý deň ešte raz prečítaj a potom ho azda vobec neposleš. Nikdy si nemysli, že výhradne tá druhá stranka je vinná, pamäťaj, že k hádke sú potrební vždy najmenej dvaja a tou druhou osobou si bola ty.

Nezachádzaj so svojou urazenosťou, ako s dajakou cenosťou, v ničom Ti to nebude užitočné.

Bud diskrétna, neohováraj toho druhého pred nikým a nesnaž sa ho zosmiesňovať. Iste by ti to nebolo příjemné, ak by ste sa později zmierili, a keby ste sa aj mali rozistiť, čas priateľstva či zasnúbenia — i keď minul treba si zachovať v spomienkách bez nepotřebných tieňov a spomínať naň vždy s úctou.

„NADĚJE“ sluncem krajánů ve Francii!

Soubor „Naděje“
Pěvecké a taneční těleso mládeže „Jednoty československé kolonie ve Francii“.

Dopisy našich čtenářů

Vážení a milí priatelia!

Prichodí nám, hoci neskoro ale predsa, poďakovať sa za veci, ktoré ste poslali násťmu foto-krúžku. Iste Vás zaujímajú ako nám ide práca, čo robíme atď. Nuž, tak ako všade, s ľažkostami, ale keď je záujem a chut do práce tak to predsa len ide. Čakáte iste na naše obrázky, ale tie sa veľmi ľažko rodia. Totiž — urobiť dobrý obrázok vyžaduje si dôležit a systematickou práci a hodne cviku. A my sme ešte len na začiatku. Radi by sme sa zdokonalovali vo fotoamatérstve, lebo nás to zaujima. Škoda, že škola nám nemôže poskytnúť na tieto účely peňažné prostriedky. Zatiaľ „fungujeme“ iba z toho, čo ste nám poslali Vy, no pomaly sa nám i tieto „zásoby“ miňajú.

Preto Vás prosíme, ak môžete a nebude Vám to na obtiaž, pošlite nám ešte papiere a filmy. Vývojky a ustalovač sa ešte nájdete. Tu Vám posielame zopár našich fotografií, ak sa hodia, uverejniate ich v „Živote“.

Srdcne Vás pozdravujeme!

Členovia foto-krúžku
pri Lyciu so slovenským vyučovacím jazykom v Jablonke.

Milé dievčatá a chlapci!

Máme radosť z fotografií, ktoré ste nám poslali. Pravda, na uverejnenie sa ešte nehodia, sú pritomné a málo ostré. Sme presvedčení, že už čoskoro sa Vám podarí. I naďalej budeme pečovať o Váš foto-krúžok, no očakávame, že nám budete pravidelne posielat vydarene fotografié.

KTO „ŽIVOTU“ — TOMU I „ŽIVOT“

Pri získavaní nových predplatiteľov „Života“ veľkú pomoc nám preukazujú žiaci Lycia so slovenským vyučovacím jazykom v Jablonke.

Jozef Rafač z XI triedy získal 10 predplatiteľov

Ján Paciga 16 predplatiteľov

Anna Balčírková 26 predplatiteľov

Mária Dzubková 5 predplatiteľov

Petrášková 21 predplatiteľov

Taká je „žatva“ jedného-jediného náborového dňa. Dievčence a chlapci nám sfúbili, že v nábore nových predplatiteľov budú pokračovať. A redakcia im za to — ako odmenu — posila knihy.

Rosanna Podesta, mloda aktorka wloska ur. w 1935 w Libii odkryta przez znanego „twórcę gwiazd“ reż. Leonida Moguy w filmie „Jutro będzie nowy dzień“. Rossana jest żoną aktora Marie Vicarie, ma 4-roletnego synka. Wystąpiła w filmach: „Złodzieje i policjanci“, „Głos milczenia“, „Sieć“, „Ulisses“, „Dziewczęta z San Freddiano“, „Helena Trojańska“.

MÓDNE A DOBRÉ

Pro ty, ktoré plánujú daleko dopredu, navrhujeme model Života 1959.

Ku vekusnému oblečeniu patria nielen volenie priliehavé fazóny, ale aj vhodného materiálu. Predovšetkým je to dôležité pre „nie úplne štíhle“ typy. Jedno môže skaziť druhé. Treba pamätať, že strih, farba a materiál musí byť v súlade s vekom a rozmermi.

* Siroký páskovaný kartún s rovným výstrihom a naberanou sukňou, tobôž s páskom, sluší len mimoriadne štíhlym a mladým dievčencom.

* Módny vysoký golier, odstávajúce vrecká priliehavý model z mimoriadne široko pruhované látky nie je pre moletné postavy.

* Bodková mladistvá látka a fazóna so stojatým golierom, neberaná hore i dolu, je mimoriadne pôvabná, ale, samozrejme, zas len na štíhlej postave.

* Elegantný bodkovaný letný kostým vyzdvihujúci novú líniu, zdôraznenú ešte piketovým bielym páskom si samozrejme nemôže obliecť žena s menej dokonalou postavou.

* Aby šaty mali „šik“ treba bedliť, aby priečne pruhovaný kartún mal tenké pruhy, aby pre plnšie postavy bola hlboký a ostrý výstrihom predĺžovaná línia.

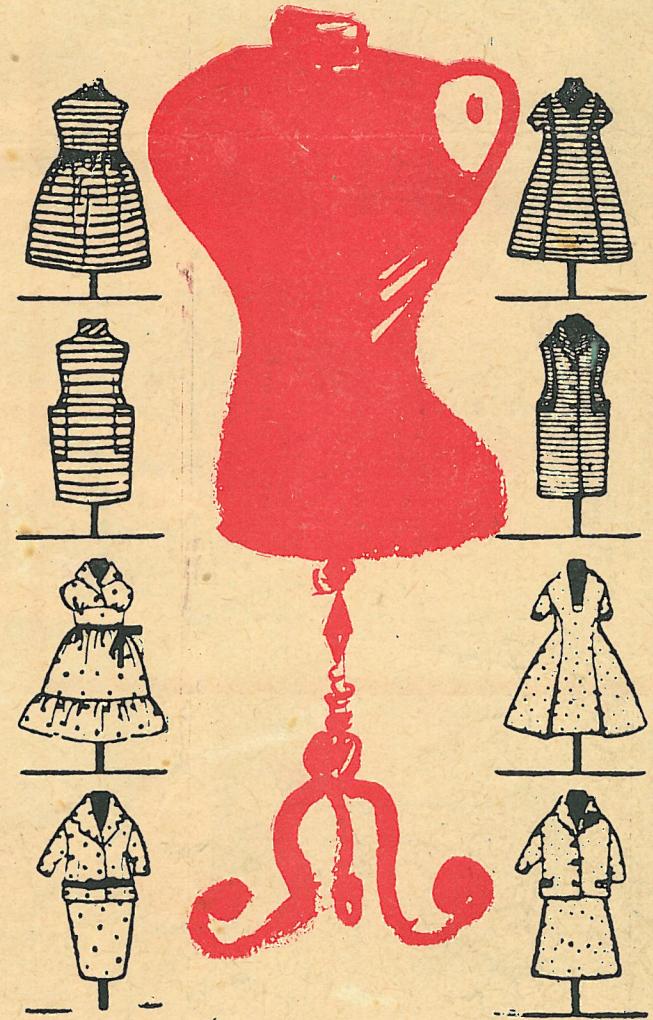
* Aj priliehavé šaty môžu byť z priečne pruhované látky, ale je treba voliť stojatý golier a nedostávajúce vrecká.

* Široké bodkované šaty si môžu dať vyhotoviť aj na silnejšiu postavu, ale príčeskového strihu s klínovým výstrihom.

* Letný bodkovaný kostým si môže dovoliť aj plnšia žena, musí však upustiť od výstrelkov najmodernejšej linie a upútať pozornosť malíčkostou na klope.

Nie

Áno

JOŽKO ZO Z. SA PÝTA:

V ostatnom čase často strečavam dievča, ktoré sa mi veľmi páči. Vidavam ju na tanečných večierkoch, ale obyčajne vo väčšej spoločnosti. Neviem, či ju môžem prosiť o tanec a predstaviť sa jej?

ODPOVEDÁME:

najvhodnejšie bude, ak si počkáš na príležitosť. Na zábave pristúpis k nej, mierne sa pokloníš celej spoločnosti a potom sa jej spýtaš: smeri prosiť? Mužskej spoločnosti, s ktorou prišla sa spýtať nemusíš, ten obyčaj je dnes už

zastaraný. Dáma sama rozhoduje. Ak ti dá košom, nebud' dotieravý, ale sa zdvorile pokloní a odísť. Vtedy sa bohužiaľ, už asi nič nedá robiť. Tvoje súťaže na bližšie zoznamenie sa sú minimálne. Ak ti tanečnica neodmieta, predstav sa. Bozkaf jej ruku pred tancom nemusíš to nevyzerá elegantne. Daj si pozor, aby si pred tancom alebo hned po ňom nevytiahol hrebeň a nezačal si česať roztrapatený účes. Partnerke podávaj až po ukončení viacerých tancov, ale aj vtedy stačí nepatrne sa ukloniť. Po tanci nenecháš svoju partnerku na prostredku sály, ale odprevadi ju na miesto, po-

kloníš sa najprv jej, potom celej spoločnosti a odísť. Ak ti však dievča navrhlo, aby si sa pripojil k jej spoločnosti, vtedy sa predstavíš všetkým a ak ti to vyhovuje môžeš tam zostať. Pravda, ak dievča, ktoré cheče poprosi o tanec je s partnerom a vidno, že si neželajú inej spoločnosti radšej sa zriekni svého úmyslu, aby si nedostať košom. Azda sa ti ešte naskytne príležitosť zoznať sa s ňou. Želáme ti veľa úspechov.

JURAJ Z J. SA PÝTA:

Moja snúbenica sa na mňa nahnevala, že som bol bez

nej so spoločnosťou v kine a na zábave.

ODPOVEDĚ:

Prirodzene jeden zo snúbenecov môže ísť po spoločnej dohode. Pritom sa však nedivte, že hoci aj súhlasi, potom to predsa len zazlieva. V citových záležitostach mnohoráz logika neplatí. Nevieme tiež, či ste boli v kine, keď Vaša snúbenica bola na rekreácii, a či vtedy, keď bola v práci, alebo nemocná. To je totiž veľký rozdiel. A možno, že ste boli v kine v spoločnosti osoby, ktorá sa o Vás práve teraz zaujíma? Priznajte sa!

RADY TETY DORY

Clovek je tvor s racenym.

dokáže odpustiť všetko.

Len takú drobnosťku nie, ako sa týka jeho samého.

*

S dobrou povestou je to

ako s daždom: tam kde je,

ho netreba a tam kde ho

treba nie je.

*

Vraj hlúpi majú šťastie.

To by bolo v poriadku.

Ale prečo múdri ho chcú mať nechtiac byť hlúpy-mi? To je hlúpe.

MODEL LIETADIELKA

*
Na bocianov veria dnes už len dospelí — a deti im nechcú kazit radost.

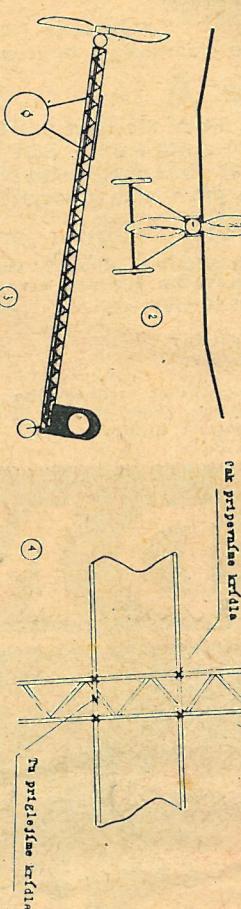
To je pravda: alkohol je násim najväčším nepriateľom. Lenže napsané stojí: milujte svojich nepriateľov.

Trup lietadla zhotovime si zo smrekového dreva. Všetky časti poskladáme a zglejme glejom. Prednú a zadnú časť trupu uzavrieme dosikami a v zadnej stene upevníme záves na gumičku, ktorá bude pohnať lietadlo. Záves si zhotovime so silne dielom, najlepšie zo železného. V prednej stene urobíme otvor, ktorým bude prechádzať záves na gumičku. Tento záves pripevňime z hambusu alebo bukového dreva. Podľa vopred pripraveného vzoru ohybame nad horizontálnou osou výhľadom lištu o rozmeroch 2x2. Pomaly, tak aby sa nerozstieplia. Prenuté krídla spojime glejom tak, aby krídla boli presne uprostred. (Tak ako to vidite na obrázku č. 4). Portobný spôsobom pripevňime zadné krídla. Ak by ste však chceli zhotoviť si lietadlo, ktoré by malo rozmery väčšie ako 200 milimetrov a šírku ako 50 milimetrov, krídla sa musia zosilniť podperkami. Zhotovené krídla a kormidlo pripepnem k trupu a lepenie zosilníme ešte povrazkom tak ako to vidite na obrázku č. 4.

Pripepnem krídla polenejme celotantom. Návazac prace, pravda, bude so zhotovením vrtuľ. Najlepšie, keď použijeme na vrtuľu hové alebo toporové drevo. Vrtuľ treba vyrázať z jedného kusu. V prostredku súmerné a presne vyvážena. Vrtuľu treba vytvoriť cez ktorý prevedieme záves, a ten sa zatme tak, aby sa vrtuľa nedotykaťa trupu.

Ako pochoniť látku na vrtuľu gumou (kauciukovou), ktorú 6-8 krát zaviníme, ale tak aby bola zlanka napnutá. Lietadlo pôšťame tak, že natáčame vrtuľu čím sa nakrúca guma, ktorá potom pohná vrtuľu. A lietadlo lieta. Ako? To záleží na vašej zručnosti.

Libora Horčičková

Najkrajšie...?

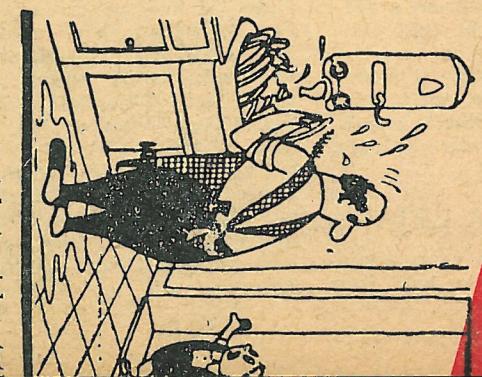
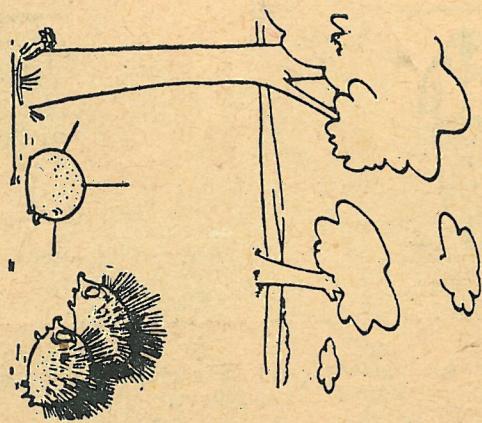
1 Zasadla slávna jura, aby vybra-la tu najkrajšiu... „Los“ padol na Zuzanu Čembrovskú — a tak 19 ročnú Zuzanu sa stala „Miss Polóniou“ roku 1958. Lenže mi si myslíme, že tá najkrajšia — to je tá nasa... Tá je vždy najkrajšia — „Miss Nasa“.

2 A to je „kráľovná krásy sveta“ — Miss Universe 19 ročná Marina Zúleaga. Páči sa vám?

3 A to, prosím, budúce Miss roku 19... hm, korkého?

Foto CAF,
Associated Press,
Keystone
Associated Press,

Bratia, treba ísť s módom.

Neber to tak tragickej, tat-
riejeden miliónár začína umý-
riadu...

At ty, rolník
miesto snára
drž za nášho kalendára.

KRAJAN AMOR
S KYTKOU RUŽÍ
ZAĽÚBENÝM
PALCE DRŽÍ

Žačni život so životom
hneď odteraz a nie potom.

„Život“ — czasopismo społeczno-kulturalne Towarzystwa Czechów i Słowaków w Polsce, Redaguje Kolegium w składzie: Emil Bentlik (sekretarz redakcji), Augustyn Bryja, Adam Chalupiec (redaktor naczelny), Ignacy Niżnik, Lidia Mśałowska, Alena Matelová, Hanna Swoćzková, Julia Berli-Wdowicka (redaktor graficzny), Bogusław Włodarski. Adres Redakcji Warszawa, Al. Jerozolimskie 47 II p. tel. 21-55-59. Wydawca: Wydawnictwa „Prasa Krajowa“ — RSW „Prasa“ W-wa, ul. Wiejska 12 tel. 8-24-11. Prenumerata roczna — 12 zł, półroczna 6 zł. Wpłaty przyjmują wszystkie urzędy pocztowe na konto Nr 1-6-100026 „RUCH“